

รัฐสภาอัจฉริยะ (Smart Parliament) กับการส่งเสริมหลักนิติธรรม: กรณีศึกษาของออสเตรเลียและข้อเสนอเบื้องต้นสำหรับประเทศไทย¹

ทศพล เชี่ยวชาญประพันธ์
นักวิเคราะห์อาวุโส
ส่วนวิเคราะห์และจัดเตรียมข้อมูล ฝ่ายอำนวยการ
สำนักงานรัฐบาลอิเล็กทรอนิกส์ (องค์การมหาชน)

หลักนิติธรรม (The Rule of Law) เป็นหลักการสำคัญสำหรับควบคุมการใช้อำนาจของผู้ปกครองสาธารณะสำคัญของหลักนิติธรรม คือ การปกครองโดยยึดถือกฎหมายเป็นใหญ่เหนืออำเภอใจของผู้มีอำนาจ² เนื้อหาและขอบเขตของหลักนิติธรรมเป็นที่กล่าวถึงและวิพากษ์วิจารณ์กันอย่างกว้างขวางมากขึ้นในประเทศไทยเมื่อหลักการนี้ถูกบัญญัติไว้ในมาตรา 3 วรรคสองของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550 ว่า “การปฏิบัติหน้าที่ของรัฐสภา คณะรัฐมนตรี ศาล รวมทั้งองค์กรตามรัฐธรรมนูญและหน่วยงานของรัฐต้องเป็นไปตามหลักนิติธรรม”³ อย่างไรก็ตามความหมาย องค์ประกอบ และรายละเอียดการดำเนินการตามหลักนิติธรรมยังคงเป็นที่ถกเถียงและยังไม่มีข้อสรุปที่ชัดเจน

คณะอนุกรรมการวิชาการว่าด้วยหลักนิติธรรมแห่งชาติและคณะอนุกรรมการบรรณาธิการหนังสือหลักนิติธรรม ในคณะกรรมการอิสระว่าด้วยการส่งเสริมหลักนิติธรรมแห่งชาติ ได้แบ่งหลักนิติธรรมออกเป็น 2 ประการ คือ หลักนิติธรรมโดยเคร่งครัดหรือหลักนิติธรรมในความหมายอย่างแคบ ซึ่งกฎหมายหรือการกระทำ ที่ละเมิดหลักนิติธรรมโดยเคร่งครัดจะไม่มีผลใช้บังคับ และหลักนิติธรรมโดยทั่วไปหรือหลักนิติธรรมในความหมายอย่างกว้าง⁴ ซึ่งผลของการฝ่าฝืนจะไม่ร้ายแรงเท่ากับการฝ่าฝืนหลักนิติธรรมโดยเคร่งครัด

ตัวอย่างองค์ประกอบของหลักนิติธรรมโดยเคร่งครัด เช่น หลักความเป็นอิสระและความเป็นกลางของผู้พิพากษาและตุลาการ กฎหมายอาญาต้องไม่มีผลย้อนหลังในทางที่เป็นโทษ และเจ้าหน้าที่ของรัฐจะใช้อำนาจได้เท่าที่กฎหมายให้อำนาจ⁵ เป็นต้น ส่วนตัวอย่างองค์ประกอบของหลักนิติธรรมโดยทั่วไป เช่น กฎหมายต้องชัดเจน มีเหตุผล และนำไปสู่ความเป็นธรรม และกระบวนการนิติบัญญัติต้องเป็นกระบวนการที่เปิดเผยโปร่งใส และตรวจสอบได้ รวมทั้งส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชน เป็นต้น⁶

¹ เผยแพร่ทางเว็บไซต์ของสำนักงานรัฐบาลอิเล็กทรอนิกส์ (องค์การมหาชน) ที่ <https://www.dga.or.th/th/content/890/11939/> ตั้งแต่วันที่ 20 มิถุนายน พ.ศ. 2560 และเว็บไซต์เครือข่ายกฎหมายมหาชนไทยที่ <http://www.public-law.net/publaw/view.aspx?id=2036> ตั้งแต่วันที่ 8 กรกฎาคม พ.ศ. 2561

² วิษณุ เครืองาม “ปาฐกถา เรื่อง “หลักนิติธรรมของการบริหารบ้านเมืองกับการลดความขัดแย้งทางอุดมการณ์” วันที่ 5 เมษายน 2558, [<https://www.youtube.com/watch?v=rX4dAVsiMOI>], 9 มิถุนายน 2560

³ สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี, รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย, ราชกิจจานุเบกษา เล่ม 124 ตอนที่ 47ก 24 สิงหาคม 2550, หน้า 3

⁴ คณะอนุกรรมการวิชาการว่าด้วยหลักนิติธรรมแห่งชาติ และคณะอนุกรรมการบรรณาธิการหนังสือหลักนิติธรรม ในคณะกรรมการอิสระว่าด้วยการส่งเสริมหลักนิติธรรมแห่งชาติ, หลักนิติธรรม The Rule of Law: ความหมาย สาระสำคัญ และผลของการฝ่าฝืนหลักนิติธรรม (กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการอิสระว่าด้วยการส่งเสริมหลักนิติธรรมแห่งชาติ, สำนักงานปลัดกระทรวงยุติธรรม กระทรวงยุติธรรม, 2557), 1

⁵ เรื่องเดียวกัน, 2

⁶ เรื่องเดียวกัน, 8-9

บทความนี้อธิบายการเสริมสร้างหลักนิติธรรมด้านความโปร่งใสและการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนในกระบวนการนิติบัญญัติของประเทศออสเตรเลียด้วยการนำเทคโนโลยีดิจิทัลมาใช้เพื่อสร้างรัฐสภาอัจฉริยะ (Smart Parliament) 3 มิติ คือ 1. การประมวลข้อมูลเกี่ยวกับร่างพระราชบัญญัติแต่ละฉบับอย่างครบถ้วนสมบูรณ์และการนำเสนออย่างเป็นระบบผ่านเว็บไซต์ 2. ระบบที่เปิดโอกาสให้ประชาชนติดตามเฉพาะร่างพระราชบัญญัติที่ตนเองสนใจ (Track) ผ่านการแจ้งเตือนรายบุคคลทางจดหมายอิเล็กทรอนิกส์ (E-mail) และ 3. การเปิดโอกาสให้ประชาชนสามารถแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับร่างพระราชบัญญัติผ่านช่องทางดิจิทัล และการเปิดเผยความคิดเห็นเหล่านั้นต่อสาธารณชนกลายเป็นคลังความรู้ด้านกฎหมายขนาดใหญ่ที่สำคัญของประเทศ

กระบวนการนิติบัญญัติของออสเตรเลีย

ก่อนที่จะอธิบายมิติทั้ง 3 ด้านของรัฐสภาอัจฉริยะที่ช่วยส่งเสริมหลักนิติธรรมด้านความโปร่งใสในกระบวนการนิติบัญญัติของออสเตรเลียนั้น จำเป็นต้องทำความเข้าใจกระบวนการนิติบัญญัติของออสเตรเลียซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

ออสเตรเลียปกครองด้วยระบอบประชาธิปไตย ระบบรัฐสภาเช่นเดียวกับสหราชอาณาจักร⁷ รัฐสภาของออสเตรเลียเป็นระบบสภาคู่ ประกอบด้วยสภาผู้แทนราษฎร (House of Representatives) และวุฒิสภา (Senate) สมาชิกของทั้งสองสภามาจากการเลือกตั้งโดยตรงของประชาชน

สภาผู้แทนราษฎรของออสเตรเลียประกอบด้วยสมาชิกจำนวน 150 คนจาก 150 เขตเลือกตั้งทั่วประเทศ มีวาระการดำรงตำแหน่งไม่เกิน 3 ปี นับแต่วันเปิดประชุมรัฐสภาครั้งแรก ทั้งนี้แต่ละมลรัฐ (State) และเขตปกครอง (Territory) ของออสเตรเลียจะมีจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรไม่เท่ากันขึ้นอยู่กับจำนวนประชากรในการเลือกตั้งทั่วไปครั้งล่าสุดเมื่อวันที่ 2 กรกฎาคม ค.ศ. 2016 (พ.ศ. 2559) มลรัฐนิวเซาท์เวลส์ (New South Wales – NSW) ที่นครซิดนีย์ (Sydney) เป็นเมืองหลวง มีสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรมากที่สุด 47 คน ส่วนเขตปกครองทางตอนเหนือ (Northern Territory – NT) ที่นครดาร์วิน (Darwin) เป็นเมืองหลวง และเขตปกครองนครหลวงของออสเตรเลีย (Australian Capital Territory – ACT) ซึ่งเป็นที่ตั้งของกรุงแคนเบอร์รา (Canberra) เมืองหลวงของประเทศออสเตรเลียนั้น มีสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรน้อยที่สุดเพียงเขตปกครองละ 2 คนเท่านั้น⁸ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรทั้ง 150 คนนี้ คือ ผู้ตัดสินว่าพรรคการเมืองใดจะมีโอกาสจัดตั้งรัฐบาลเพื่อปกครองประเทศและใครจะมีโอกาสดำรงตำแหน่งนายกรัฐมนตรี

นอกจากสภาผู้แทนราษฎรที่เป็นตัวแทนของประชาชนแล้ว ออสเตรเลียยังมีวุฒิสภาที่ทำหน้าที่เป็นตัวแทนของมลรัฐ ประกอบด้วยสมาชิกจำนวน 76 คน โดยมลรัฐทั้ง 6 แห่งของออสเตรเลียมีจำนวนสมาชิกวุฒิสภาเท่ากันคือ มลรัฐละ 12 คน มีวาระการดำรงตำแหน่งคราวละ 6 ปี ส่วนเขตปกครองทางตอนเหนือและเขตปกครองนครหลวงของออสเตรเลียมีสมาชิกวุฒิสภาเขตปกครองละ 2 คน มีวาระการดำรงตำแหน่งเท่ากับสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร สมาชิกวุฒิสภาของออสเตรเลียสามารถสังกัดพรรคการเมืองได้ และสามารถดำรง

⁷ สหราชอาณาจักรประกอบด้วย 4 แคว้น คือ อังกฤษ (England) เวลส์ (Wales) สกอตแลนด์ (Scotland) และไอร์แลนด์เหนือ (Northern Ireland) แต่เนื่องจากอังกฤษเป็นแคว้นที่ใหญ่ที่สุด มีประชากรมากที่สุด และเป็นศูนย์กลางการปกครอง ดังนั้น คนทั่วไปจึงมักเรียกสหราชอาณาจักรว่า “อังกฤษ”

⁸ Australian Electoral Commission, “House of Representatives – final results”, [http://results.aec.gov.au/20499/Website/HouseDefault-20499.htm], 6 มิถุนายน 2560

ตำแหน่งรัฐมนตรีรวมทั้งนายกรัฐมนตรีได้ในกรณีที่พรรคการเมืองที่ตนสังกัดมีเสียงข้างมากในสภาผู้แทนราษฎร และมีโอกาสจัดตั้งรัฐบาล

ในกระบวนการนิติบัญญัติของออสเตรเลียนั้น คณะรัฐมนตรีหรือรัฐบาล สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร และ สมาชิกวุฒิสภาทุกคนมีสิทธิเสนอร่างพระราชบัญญัติ (Bill) ได้ทั้งสิ้นโดยไม่จำเป็นต้องมีสมาชิกคนอื่นลงชื่อสนับสนุน ทั้งนี้ย่อมหมายความว่าร่างพระราชบัญญัติจะผ่านสภาผู้แทนราษฎรหรือวุฒิสภาก่อนก็ได้ ตัวอย่างของ ร่างพระราชบัญญัติที่ถูกเสนอโดยสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรหรือสมาชิกวุฒิสภา เช่น เมื่อปี ค.ศ. 2015 (พ.ศ. 2558) บิล ชอร์ทเทน (Bill Shorten) สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจากเขตเลือกตั้งมารีบายนอง (Maribyrnong) มลรัฐวิกตอเรีย (Victoria) ซึ่งเป็นหัวหน้าพรรคเลเบอร์ (Australian Labor Party) และผู้นำฝ่ายค้านใน สภาผู้แทนราษฎร ได้เสนอร่างพระราชบัญญัติ Marriage Amendment (Marriage Equality) Bill 2015 ต่อสภาผู้แทนราษฎรเมื่อวันที่ 1 มิถุนายน ค.ศ. 2015 (พ.ศ. 2558) รับรองสิทธิการแต่งงานของบุคคลเพศเดียวกันในประเทศออสเตรเลีย⁹ อีกตัวอย่างหนึ่ง คือ เมื่อปี ค.ศ. 2014 (พ.ศ. 2557) ปีเตอร์ วิช-วิลสัน (Peter Whish-Wilson) สมาชิกวุฒิสภาจากมลรัฐแทสเมเนีย (Tasmania) สังกัดพรรคกรีน (Australian Greens) ได้เสนอร่างพระราชบัญญัติ Trade and Foreign Investment (Protecting the Public Interest) Bill 2014 ต่อวุฒิสภาเมื่อวันที่ 5 มีนาคม ค.ศ. 2014 (พ.ศ. 2557) มีสาระสำคัญบัญญัติห้ามรัฐบาลออสเตรเลียในอนาคตเพิ่มเนื้อหาเกี่ยวกับการระงับข้อพิพาทระหว่างรัฐกับเอกชน (Investor-State Dispute Settlement – ISDS) ในข้อตกลงทางการค้ากับต่างประเทศอย่างเด็ดขาด¹⁰ แม้ว่าในท้ายที่สุดร่างพระราชบัญญัตินี้จะไม่ผ่านการพิจารณา และไม่มีผลบังคับใช้เป็นกฎหมาย แต่ก็แสดงให้เห็นถึงกระบวนการนิติบัญญัติที่เปิดกว้างของประเทศออสเตรเลีย

การพิจารณาร่างพระราชบัญญัติของสภาผู้แทนราษฎรและวุฒิสภาของออสเตรเลียแบ่งออกเป็น 3 วาระ (Reading) เช่นเดียวกับประเทศไทย แต่วาระที่ 1 (First Reading) ของออสเตรเลียเป็นเพียงการอ่านชื่อร่างพระราชบัญญัติให้สมาชิกทุกคนได้รับทราบเท่านั้น ธรรมเนียมนี้เกิดขึ้นจากในสมัยโบราณมีสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรหรือสมาชิกวุฒิสภาจำนวนมากที่ไม่สามารถอ่านหนังสือได้ รวมทั้งการพิมพ์เอกสารแจกสมาชิกทุกคนยังไม่สามารถทำได้โดยสะดวก เจ้าหน้าที่ของรัฐสภาจึงต้องอ่านออกเสียงให้สมาชิกทั้งหมดได้ยินพร้อมกัน¹¹

วาระที่สำคัญที่สุดของการพิจารณาร่างพระราชบัญญัติของรัฐสภาออสเตรเลียคือ วาระที่ 2 (Second Reading) เป็นวาระรับหลักการ ในการพิจารณาวาระที่ 2 นี้ จะเปิดโอกาสให้ผู้เสนอร่างพระราชบัญญัติได้แถลงหลักการและเหตุผลรวมทั้งโน้มน้าวสมาชิกของแต่ละสภาให้คล้อยตาม อย่างไรก็ตาม ก่อนการลงมติรับหลักการสภาผู้แทนราษฎรหรือวุฒิสภาอาจมีมติส่งร่างพระราชบัญญัติไปให้คณะกรรมการใดคณะหนึ่งเพื่อพิจารณาในรายละเอียดรวมทั้งรับฟังความคิดเห็นจากหน่วยงานของรัฐ ภาคประชาชน นักธุรกิจ และผู้มีส่วนได้เสียกลุ่มอื่น ๆ อย่างกว้างขวาง และจัดทำรายงานเสนอความเห็นต่อสภาผู้แทนราษฎรหรือวุฒิสภาแล้วแต่กรณี ทั้งนี้

⁹ Parliament of Australia, “Marriage Amendment (Marriage Equality) Bill 2015”, [http://www.aph.gov.au/Parliamentary_Business/Bills_Legislation/Bills_Search_Results/Result?bld=r5470], 6 มิถุนายน 2560

¹⁰ Parliament of Australia, “Trade and Foreign Investment (Protecting the Public Interest) Bill 2014” [http://www.aph.gov.au/Parliamentary_Business/Bills_LEGislation/Bills_Search_Results/Result?bld=s951], 6 มิถุนายน 2560

¹¹ Parliament of Australia, “Infosheet 7 – Making Laws”, [http://www.aph.gov.au/About_Parliament/House_of_Representatives/Powers_practice_and_procedure/00_-_Infosheets/Infosheet_7_-_Making_laws], 6 มิถุนายน 2560

ความเห็นของคณะกรรมการการเป็นเพียงข้อเสนอแนะเท่านั้น ไม่มีผลผูกมัดให้สภาผู้แทนราษฎรหรือวุฒิสภาต้องปฏิบัติตาม

ถ้าร่างพระราชบัญญัติฉบับใดผ่านความเห็นชอบในวาระที่ 2 ก็จะเข้าสู่ขั้นตอนต่อไปคือ การพิจารณาในรายละเอียดเรียงตามลำดับมาตรา ในรัฐสภาออสเตรเลียไม่มีการตั้งคณะกรรมการวิสามัญขึ้นมาเพื่อพิจารณารายละเอียดของร่างพระราชบัญญัติ แต่ใช้ที่ประชุมใหญ่ของแต่ละสภาเป็นผู้พิจารณาแทน ขั้นตอนสุดท้าย คือ การลงมติเห็นชอบร่างพระราชบัญญัติทั้งฉบับในวาระที่ 3 หลังจากนั้นก็จะส่งร่างพระราชบัญญัติไปยังสภาที่สอง และจะผ่านการพิจารณาทั้ง 3 วาระเช่นเดียวกัน

ในกรณีที่สภาที่สองแก้ไขเพิ่มเติมร่างพระราชบัญญัติที่ได้รับจากสภาแรก จะต้องส่งร่างพระราชบัญญัติที่แก้ไขเพิ่มเติมนั้นกลับคืนให้สภาแรกเพื่อพิจารณาอีกครั้งหนึ่ง ถ้าสภาแรกแก้ไขเพิ่มเติมก็ต้องส่งกลับไปให้สภาที่สองพิจารณา กระบวนการส่งร่างพระราชบัญญัติไปมาระหว่างสองสภาจะดำเนินไปจนกว่าทั้งสองสภาจะเห็นชอบตรงกันทุกถ้อยคำ ขั้นตอนสุดท้าย คือ การนำเสนอร่างพระราชบัญญัติต่อผู้สำเร็จราชการแห่งเครือรัฐออสเตรเลีย (Governor-General of the Commonwealth of Australia – GG) ผู้ทำหน้าที่ประมุขของออสเตรเลียในทางปฏิบัติเพื่อลงนามประกาศใช้เป็นกฎหมายต่อไป

ประเด็นที่น่าสนใจเกี่ยวกับกระบวนการนิติบัญญัติของออสเตรเลีย คือ สภาผู้แทนราษฎรกับวุฒิสภามีอำนาจใกล้เคียงกัน กล่าวคือ สมาชิกวุฒิสภาสามารถเสนอร่างพระราชบัญญัติได้เช่นเดียวกับสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร และวุฒิสภามีอำนาจยับยั้งร่างพระราชบัญญัติที่ผ่านความเห็นชอบของสภาผู้แทนราษฎรได้อย่างเต็มที่ อย่างไรก็ตาม สมาชิกวุฒิสภาไม่สามารถเสนอร่างพระราชบัญญัติเกี่ยวกับการงบประมาณหรือภาษีอากรได้¹² ในกรณีที่รัฐบาลซึ่งครองเสียงข้างมากในสภาผู้แทนราษฎรเห็นว่า ไม่สามารถเจรจาต่อรองกับสมาชิกวุฒิสภาให้สนับสนุนร่างพระราชบัญญัติ ที่สำคัญของรัฐบาล รัฐบาลมีทางเลือกสุดท้าย คือ การยุบทั้งสภาผู้แทนราษฎรและวุฒิสภาพร้อมกัน แล้วจัดการเลือกตั้งใหม่ทั้งหมด เรียกว่า “Double Dissolution” การยุบสภาผู้แทนราษฎรและวุฒิสภาพร้อมกันครั้งล่าสุดเกิดขึ้นเมื่อวันที่ 8 พฤษภาคม ค.ศ. 2016 (พ.ศ. 2559) และมีการเลือกตั้งทั่วไปเมื่อวันที่ 2 กรกฎาคม ค.ศ. 2016 (พ.ศ. 2559)¹³

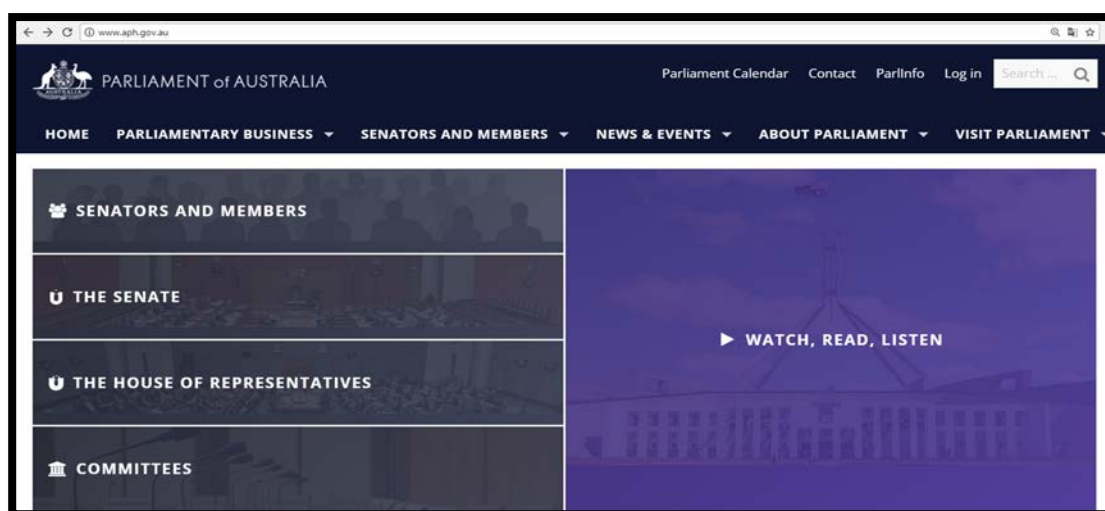
¹² เรื่องเดียวกัน

¹³ Governor-General of the Commonwealth of Australia, “Documents relating to calling of the double dissolution election.pdf”,
[<https://www.gg.gov.au/sites/default/files/files/IPS/Documents%20relating%20to%20calling%20of%20the%20double%20dissolution%20election.pdf>], 6 มิถุนายน 2560

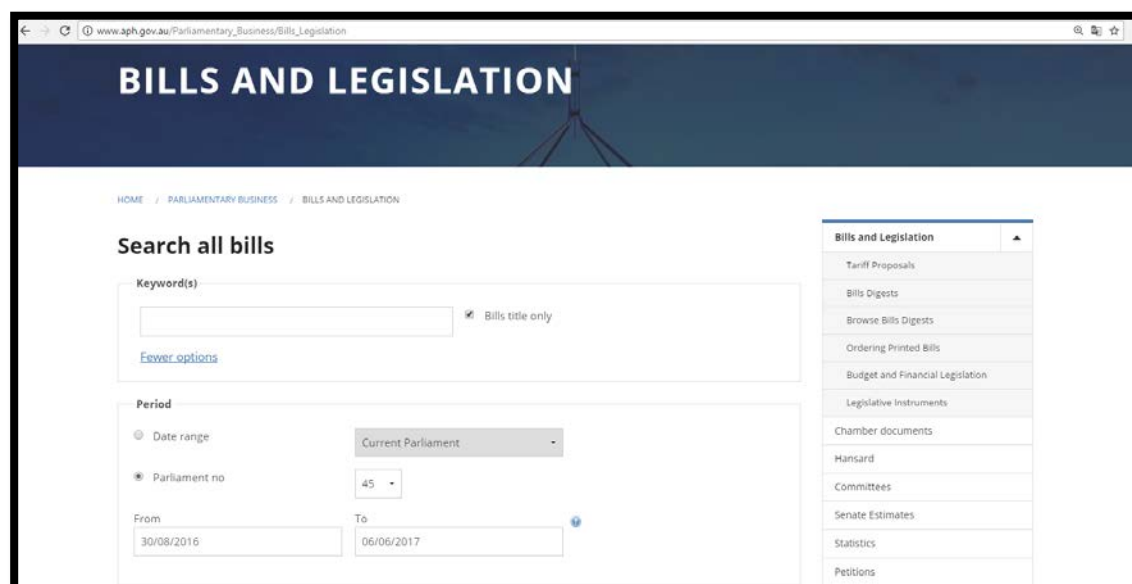
รัฐสภาออสเตรียของประเทศออสเตรเลีย

มติที่หนึ่ง การประมวลข้อมูลเกี่ยวกับร่างพระราชบัญญัติแต่ละฉบับอย่างครบถ้วนสมบูรณ์และการนำเสนออย่างเป็นระบบผ่านเว็บไซต์

เว็บไซต์ของรัฐสภาออสเตรเลีย คือ <http://www.aph.gov.au/> เมื่อเข้าสู่เว็บไซต์นี้ ผู้สนใจสามารถค้นหาร่างพระราชบัญญัติที่เสนอเข้าสู่การพิจารณาของรัฐสภาได้ที่รายการ Parliamentary Business ทางด้านบนซ้าย จากนั้นเลือกรายการ Bills and Legislation และกรอกรายละเอียดของร่างพระราชบัญญัติที่ต้องการค้นหา

ภาพที่ 1 โฮมเพจ (Homepage) เว็บไซต์ของรัฐสภาออสเตรเลีย <http://www.aph.gov.au/>

ภาพที่ 2 หน้าเว็บไซต์ Bills and Legislation สำหรับค้นหาร่างพระราชบัญญัติที่เสนอเข้าสู่การพิจารณาของรัฐสภาทุกฉบับ

เมื่อค้นหาร่างพระราชบัญญัติที่ต้องการพบแล้ว เว็บไซต์ของรัฐสภาออสเตรเลียจะประมวลและนำเสนอข้อมูลเกี่ยวกับร่างพระราชบัญญัตินั้นอย่างครบถ้วนสมบูรณ์ ช่วยให้ผู้ใช้สนใจสามารถติดตามข้อมูลได้โดยสะดวก ในที่นี้ขอยกตัวอย่างร่างพระราชบัญญัติชื่อ Aboriginal and Torres Strait Islander Peoples Recognition Bill 2012¹⁴ มีสาระสำคัญ คือ การยอมรับอย่างเป็นทางการว่า ชนพื้นเมืองของออสเตรเลียประกอบด้วยชาวอะบอริจินิส (Aborigines or Aboriginal People) และชนพื้นเมืองที่อาศัยอยู่ตามหมู่เกาะบริเวณช่องแคบทอเรส (Torres Strait) ที่เรียกว่า Torres Strait Islanders¹⁵ นั้น เป็นผู้ครอบครองแผ่นดินออสเตรเลียมาก่อนที่สหราชอาณาจักรจะเข้ายึดครองออสเตรเลียเป็นอาณานิคมในช่วงปลายคริสต์ศตวรรษที่ 18¹⁶ นอกจากนี้ยังกำหนดให้รัฐบาลออสเตรเลียต้องดำเนินการผลักดันการแก้ไขเพิ่มเติมรัฐธรรมนูญของออสเตรเลียอย่างจริงจังเพื่อรับรองสถานะของชนพื้นเมืองทั้งสองกลุ่มอย่างเป็นทางการในกฎหมายสูงสุดของประเทศ

ข้อมูลเกี่ยวกับร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้ที่เว็บไซต์ของรัฐสภาออสเตรเลียประมวลนำเสนอแบ่งออกเป็น 4 หมวดสำคัญดังต่อไปนี้

หมวดที่ 1 อยู่ด้านบนสุดของหน้าเว็บไซต์ เป็นข้อมูลเบื้องต้นเกี่ยวกับร่างพระราชบัญญัติ ประกอบด้วย

1. ชื่อร่างพระราชบัญญัติ ปรากฏเป็นตัวอักษรสีขาวขนาดใหญ่เห็นได้ชัดเจน ในกรณีนี้ ชื่อร่างพระราชบัญญัติ คือ Aboriginal and Torres Strait Islander Peoples Recognition Bill 2012

2. Type คือ ข้อมูลเกี่ยวกับประเภทของร่างพระราชบัญญัติแบ่งตามผู้เสนอ ในกรณีนี้ เนื่องจากคณะรัฐมนตรีหรือรัฐบาลของออสเตรเลียเป็นผู้เสนอร่างพระราชบัญญัติ Aboriginal and Torres Strait Islander Peoples Recognition Bill 2012 ต่อสภาผู้แทนราษฎร ข้อมูลที่ปรากฏบนเว็บไซต์จึงใช้คำว่า Government แต่ถ้าเป็นร่างพระราชบัญญัติที่สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรหรือสมาชิกวุฒิสภาเป็นผู้เสนอ ข้อมูลจะระบุว่า Private

3. Portfolio คือ ข้อมูลเกี่ยวกับหน่วยงานหรือสมาชิกรัฐสภาที่มีบทบาทสำคัญในการผลักดันร่างพระราชบัญญัติแต่ละฉบับ ในกรณีนี้ คือ Families, Housing, Community Services and Indigenous Affairs หรือกระทรวงกิจการครอบครัว การเคหะ การบริการชุมชน และกิจการชนพื้นเมือง¹⁷ ร่วมกับ Attorney-General หรือกระทรวงยุติธรรม ส่วนร่างพระราชบัญญัติที่สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรหรือสมาชิกวุฒิสภาเป็นผู้เสนอ จะปรากฏชื่อของสมาชิกผู้เสนอร่างพระราชบัญญัตินั้น

4. Originating house คือ ข้อมูลเกี่ยวกับสภาที่เริ่มต้นพิจารณาร่างพระราชบัญญัติเป็นสภาแรก ในกรณีนี้ คือ สภาผู้แทนราษฎร ข้อมูลที่ปรากฏจะใช้คำว่า House of Representatives นอกจากนี้ พื้นหลังของข้อมูลนี้จะปรากฏเป็นสีเขียวตามสีของห้องประชุมสภาผู้แทนราษฎรของออสเตรเลีย แต่ถ้าเป็นร่างพระราชบัญญัติที่เริ่มต้นพิจารณาในวุฒิสภาก่อน พื้นหลังจะเป็นสีแดงตามสีของห้องประชุมวุฒิสภา ตัวอย่างร่างพระราชบัญญัติที่เริ่มต้นพิจารณาในห้องประชุมวุฒิสภาก่อน เช่น Trade and Foreign Investment (Protecting the Public Interest) Bill 2014 เป็นต้น

¹⁴ Parliament of Australia, “Aboriginal and Torres Strait Islander Peoples Recognition Bill 2012”, [http://www.aph.gov.au/Parliamentary_Business/Bills_Legislation/Bills_Search_Results/Result?bld=r4943], 8 มิถุนายน 2560

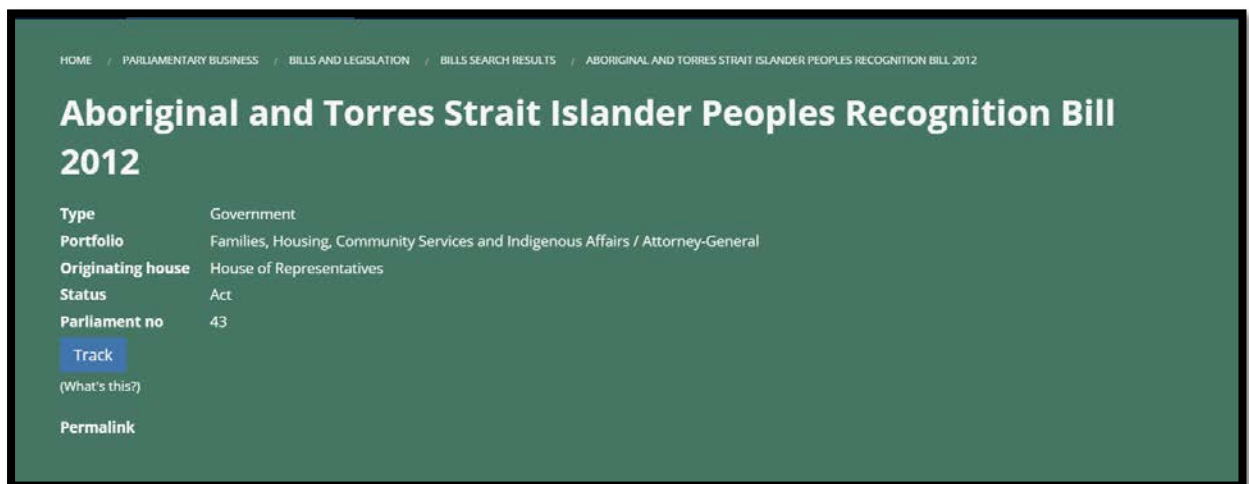
¹⁵ ช่องแคบทอเรสเป็นช่องแคบที่กั้นระหว่างออสเตรเลียกับเกาะนิวกินี

¹⁶ สหราชอาณาจักรยึดครองออสเตรเลียเมื่อปี ค.ศ. 1788 (พ.ศ. 2331) ภายหลังการสถาปนากรุงเทพมหานครเป็นราชธานีแห่งใหม่ของไทยเพียง 6 ปีเท่านั้น

¹⁷ กระทรวงนี้ถูกยุบเลิกและภารกิจถูกถ่ายโอนไปยังกระทรวงอื่น ๆ เมื่อปี ค.ศ. 2013 (พ.ศ. 2556)

5. Status คือ ข้อมูลเกี่ยวกับสถานะของร่างพระราชบัญญัติ ในกรณีนี้ เนื่องจากร่างพระราชบัญญัติ Aboriginal and Torres Strait Islander Peoples Recognition Bill 2012 ได้ประกาศใช้เป็นกฎหมายแล้ว ข้อมูลเกี่ยวกับสถานะจึงปรากฏคำว่า Act ในกรณีที่ร่างพระราชบัญญัติฉบับใดไม่ผ่านการพิจารณาหรือตกไปไม่ว่าด้วยสาเหตุใดก็ตาม ข้อมูลที่ปรากฏจะใช้คำว่า Not Proceeding ส่วนร่างพระราชบัญญัติที่อยู่ระหว่างการพิจารณาของสภาผู้แทนราษฎร ข้อมูลที่ปรากฏจะใช้คำว่า Before Reps แล้วถ้าอยู่ระหว่างการพิจารณาของวุฒิสภาจะใช้คำว่า Before Senate

6. Parliament no ชุดของรัฐสภาที่พิจารณาร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้เป็นครั้งแรก ในกรณีนี้คือรัฐสภาชุดที่ 43 ดำรงตำแหน่งตั้งแต่วันที่ 27 กันยายน ค.ศ. 2010 (พ.ศ. 2553) ถึงวันที่ 10 พฤศจิกายน ค.ศ. 2013 (พ.ศ. 2556)

ภาพที่ 3 ภาพข้อมูลเบื้องต้นเกี่ยวกับร่างพระราชบัญญัติ Aboriginal and Torres Strait Islander Peoples Recognition Bill 2012 โดยมีพื้นหลังเป็นสีเขียวเนื่องจากสภาผู้แทนราษฎรเป็นสภาแรกที่พิจารณาร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้

หมวดที่ 2 Summary สรุปสาระสำคัญของร่างพระราชบัญญัติแต่ละฉบับ เช่น ร่างพระราชบัญญัติ Aboriginal and Torres Strait Islander Peoples Recognition Bill 2012 มีสาระสำคัญยอมรับสถานะของชนพื้นเมืองของออสเตรเลียในฐานะผู้ครอบครองดินแดนแห่งนี้อย่างเป็นทางการ รวมทั้งกำหนดให้รัฐบาลต้องดำเนินการผลักดันการแก้ไขเพิ่มเติมรัฐธรรมนูญของออสเตรเลียเกี่ยวกับประเด็นนี้อย่างจริงจัง

หมวดที่ 3 Progress ความก้าวหน้าของร่างพระราชบัญญัติแต่ละฉบับ ตั้งแต่พิจารณาในวาระที่ 1 ของสภาแรกจนถึงการลงนามโดยผู้สำเร็จราชการแทนพระองค์แห่งเครือรัฐออสเตรเลียเพื่อประกาศใช้เป็นกฎหมาย จากตัวอย่าง ร่างพระราชบัญญัติ Aboriginal and Torres Strait Islander Peoples Recognition Bill 2012 เข้าสู่การพิจารณาของสภาผู้แทนราษฎรในวาระที่ 1 และวาระที่ 2 เมื่อวันที่ 28 พฤศจิกายน ค.ศ. 2012 (พ.ศ. 2555) สภาผู้แทนราษฎรลงมติเห็นชอบในวาระที่ 3 เมื่อวันที่ 13 กุมภาพันธ์ ค.ศ. 2013 (พ.ศ. 2556)

วุฒิสภาเริ่มต้นพิจารณาร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้ในวาระที่ 1 และวาระที่ 2 เมื่อวันที่ 25 กุมภาพันธ์ ค.ศ. 2013 (พ.ศ. 2556) และให้ความเห็นชอบในวาระที่ 3 เมื่อวันที่ 12 มีนาคม ค.ศ. 2013 (พ.ศ. 2556) ผู้สำเร็จราชการแทนพระองค์แห่งเครือรัฐออสเตรเลียลงนามในร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้เมื่อวันที่ 27 มีนาคม ค.ศ. 2013 (พ.ศ. 2556) ส่งผลให้ร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้มีผลบังคับใช้เป็นกฎหมายและเปลี่ยนสถานะเป็น Aboriginal and Torres Strait Islander Peoples Recognition Act 2013 ตั้งแต่วันที่ 28 มีนาคม ค.ศ. 2013 (พ.ศ. 2556)

การระบุความก้าวหน้าของร่างพระราชบัญญัติทุกชั้นตอนอย่างละเอียดช่วยให้ประชาชนสามารถค้นหา รายงานการประชุมสภาผู้แทนราษฎรและวุฒิสภาที่เกี่ยวข้องได้สะดวกมากขึ้น โดยสามารถค้นหารายงาน การประชุมของทั้งสองสภาตามวันที่ระบุไว้ ที่ http://www.aph.gov.au/Parliamentary_Business/Hansard

หมวดที่ 4 Documents and Transcripts นำเสนอเอกสารที่เกี่ยวข้องกับร่างพระราชบัญญัติแต่ละฉบับ รวมทั้งเชื่อมโยงไปสู่คำอภิปรายของสมาชิกสภาทุกคนในวาระที่ 2 ประกอบด้วย 7 หัวข้อ คือ

1. Text of bill (First reading) ร่างพระราชบัญญัติที่นำเสนอต่อสภาแรกในวาระที่ 1
2. Explanatory memoranda คำอธิบายเพิ่มเติมของร่างพระราชบัญญัติ
3. Transcript of speeches มี 2 หัวข้อย่อย คือ All second reading speeches เชื่อมโยงไปสู่ คำอภิปรายของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและสมาชิกวุฒิสภาทุกคนในการพิจารณาในวาระที่ 2 อีกหัวข้อหนึ่งคือ Minister's second reading speech เชื่อมโยงไปสู่คำอภิปรายของรัฐมนตรีผู้เสนอร่างพระราชบัญญัติ ในกรณี สมาชิกสภาเป็นผู้เสนอร่างพระราชบัญญัติ หัวข้อนี้จะเปลี่ยนถ้อยคำเป็น Prive Member's/ Senator's introductory speech แล้วแต่กรณี

4. Proposed amendments เอกสารที่สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรหรือสมาชิกวุฒิสภาเสนอคำแปรญัตติ เพื่อแก้ไขถ้อยคำของร่างพระราชบัญญัติ ร่างพระราชบัญญัติ Aboriginal and Torres Strait Islander Peoples Recognition Bill 2012 ไม่มีสมาชิกสภาคนใดเสนอคำแปรญัตติ ตัวอย่างร่างพระราชบัญญัติที่มีสมาชิกเสนอ คำแปรญัตติหลายคน เช่น Counter-Terrorism Legislation Amendment (Foreign Fighters) Bill 2014 ที่ เอกสารคำแปรญัตติในสภาผู้แทนราษฎร 2 ฉบับ และในวุฒิสภาอีก 7 ฉบับ ซึ่งประชาชนผู้สนใจสามารถอ่าน รายละเอียดได้ทั้งหมด¹⁸

5. Schedules of amendments หัวข้อนี้มักไม่มีข้อมูลปรากฏ

6. Bills digest เอกสารประกอบการพิจารณาร่างพระราชบัญญัติ เป็นเอกสารที่เจ้าหน้าที่ของรัฐสภา ออสเตรเลียจัดทำขึ้นเพื่อเป็นข้อมูลประกอบให้แก่สมาชิกสภา

7. Notes แสดงข้อมูลการพิจารณาร่างพระราชบัญญัติโดยคณะกรรมการธิการของทั้งสภาผู้แทนราษฎรและ วุฒิสภา โดยแสดงชื่อของคณะกรรมการที่พิจารณาร่างพระราชบัญญัติฉบับนั้น อย่างไรก็ตาม ขณะนี้ระบบของ รัฐสภาออสเตรเลียยังไม่ได้เชื่อมโยงข้อมูลไปยังรายงานของคณะกรรมการ ประชาชนผู้สนใจต้องค้นหารายงาน จากหน้าเว็บไซต์ของคณะกรรมการแต่ละคณะเอง

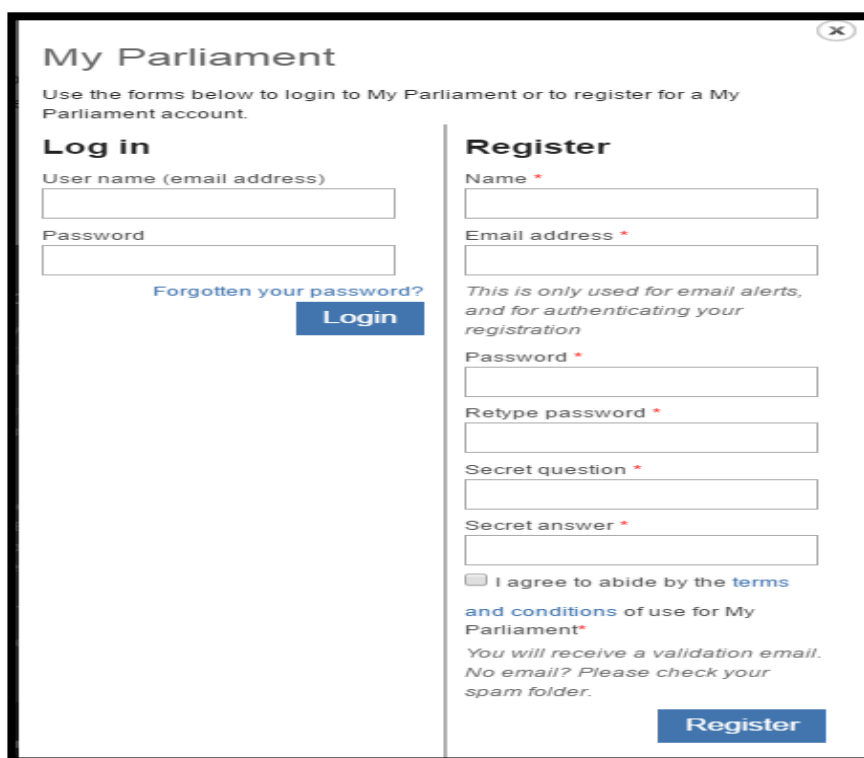
อนึ่ง ไฟล์ตามข้อ 1, 2 และ 4 มีไฟล์ 3 รูปแบบให้เลือก คือ Word (.docx), PDF และ HTML ส่วนไฟล์ ตามข้อ 6 จะเหลือเพียง 2 รูปแบบ คือ PDF และ HTML เท่านั้น

ร่างพระราชบัญญัติทุกฉบับที่เสนอต่อสภาผู้แทนราษฎรและวุฒิสภาจะมีโครงสร้างข้อมูลทั้ง 4 หมวด เหมือนกัน อาจจะแตกต่างกันเฉพาะบางหัวข้อเท่านั้น การประมวลข้อมูลเกี่ยวกับร่างพระราชบัญญัติแต่ละฉบับ อย่างครบถ้วนสมบูรณ์และการนำเสนออย่างเป็นระบบ นอกจากจะช่วยให้ประชาชนผู้สนใจสามารถค้นหาข้อมูล เกี่ยวกับร่างพระราชบัญญัติได้ง่ายและสะดวกแล้ว ยังถือเป็นการจัดการองค์ความรู้ (Knowledge Management – KM) เกี่ยวกับกระบวนการนิติบัญญัติของประเทศได้อย่างยอดเยี่ยมอีกด้วย

¹⁸ Parliament of Australia, “Counter-Terrorism Legislation Amendment (Foreign Fighters) Bill 2014”, [http://www.aph.gov.au/Parliamentary_Business/Bills_LEGislation/Bills_Search_Results/Result?bld=s976], 8 มิถุนายน 2560

**มิติที่สอง ระบบที่เปิดโอกาสให้ประชาชนติดตามเฉพาะร่างพระราชบัญญัติที่ตนเองสนใจ (Track)
ผ่านการแจ้งเตือนรายบุคคลทางจดหมายอิเล็กทรอนิกส์ (E-mail)**

นอกจากระบบการประมวลและนำเสนอข้อมูลเกี่ยวกับร่างพระราชบัญญัติแต่ละฉบับที่เป็นระบบชัดเจนแล้ว รัฐสภาออสเตรเลียยังอำนวยความสะดวกแก่ประชาชนเพิ่มเติมด้วยการสร้างระบบแจ้งเตือนเมื่อสถานะของร่างพระราชบัญญัติเกิดการเปลี่ยนแปลง เช่น ผ่านวาระที่ 1 ไปสู่วาระที่ 2 เป็นต้น โดยประชาชนต้องลงทะเบียนใช้งาน My Parliament ด้วยการกรอกข้อมูลต่าง ๆ ให้ครบถ้วน ข้อมูลสำคัญที่ต้องกรอกคือ บัญชีจดหมายอิเล็กทรอนิกส์ (E-mail address) จากนั้นลงชื่อเข้าใช้งาน (Log in) เมื่อต้องการติดตามสถานะของร่างพระราชบัญญัติฉบับใด สามารถกดติดตามได้ที่ปุ่ม Track ซึ่งอยู่ถัดจากข้อมูล Parliament no เลือกช่อง Add email alert หลังจากนั้นเมื่อสถานะของร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้เปลี่ยนแปลงไป ระบบจะส่งจดหมายอิเล็กทรอนิกส์ไปแจ้งเตือนตามรายละเอียดที่ได้กรอกไว้

The image shows a web form titled "My Parliament" with a close button (X) in the top right corner. Below the title, it says "Use the forms below to login to My Parliament or to register for a My Parliament account." The form is divided into two main sections: "Log in" and "Register". The "Log in" section has fields for "User name (email address)" and "Password", a link for "Forgotten your password?", and a blue "Login" button. The "Register" section has fields for "Name", "Email address", "Password", "Retype password", "Secret question", and "Secret answer". Below these fields is a checkbox for "I agree to abide by the terms and conditions of use for My Parliament" and a note: "You will receive a validation email. No email? Please check your spam folder." At the bottom right of the "Register" section is a blue "Register" button.

ภาพที่ 4 หน้าต่างสำหรับลงทะเบียนและลงชื่อเข้าใช้งาน My Parliament

PARLIAMENT of AUSTRALIA

HOME / PARLIAMENTARY BUSINESS / SENATORS AND MEMBERS / NEWS & EVENTS / ABOUT PARLIAMENT / VISIT PARLIAMENT

HOME / PARLIAMENTARY BUSINESS / BILLS AND LEGISLATION / BILLS SEARCH RESULTS / TRADE AND FOREIGN INVESTMENT (PROTECTING THE PUBLIC INTEREST) BILL 2014

Trade and Foreign Investment (Protecting the Public Interest) Bill 2014

Type	Private
Sponsor(s)	WHISH-WILSON, Sen Peter
Originating house	Senate
Status	Not Proceeding
Parliament no	44

Track (What's this?) →

Permalink

Track Item

Trade and Foreign Investment (Protecting the Public Interest) Bill 2014

☐ Add email alert - email me whenever this item is updated

Check the box above to also receive email updates whenever this item is updated.

☐ Disable confirmation - prevent this popup from displaying for the remainder of the session

Track

ภาพที่ 5 ปุ่ม Track สำหรับกดติดตามร่างพระราชบัญญัติที่ตนเองสนใจ เมื่อเลือก Add email alert จะได้รับจดหมายอิเล็กทรอนิกส์แจ้งเตือนทุกครั้งที่สถานะของร่างพระราชบัญญัตินี้เกิดการเปลี่ยนแปลง

An item you are tracking has been updated Inbox x

webmaster@aph.gov.au 22/04/2016

to me

PARLIAMENT of AUSTRALIA aph.gov.au

Hi Thosaphon Chieocharnpraphan,

The following Bill you are tracking has been updated.

[Trade and Foreign Investment \(Protecting the Public Interest\) Bill 2014](#)

You are receiving this email because you have subscribed to receive updates on this item. To unsubscribe from receiving email notifications for this item please click the unsubscribe link below.

[Unsubscribe from updates for Bill: Trade and Foreign Investment \(Protecting the Public Interest\) Bill 2014](#)

Important Notice: If you have received this email by mistake, please advise the sender and delete the message and attachments immediately. This email, including attachments, may contain confidential, sensitive, legally privileged and/or copyright information. Any review, retransmission, dissemination or other use of this information by persons or entities other than the intended recipient is prohibited.

Please consider the environment before printing this email.

ภาพที่ 6 ตัวอย่างจดหมายอิเล็กทรอนิกส์แจ้งเตือนเมื่อสถานะของร่างพระราชบัญญัติที่ติดตามเกิดการเปลี่ยนแปลง

นอกจากจะสามารถกด Track เพื่อติดตามสถานะของร่างพระราชบัญญัติได้แล้ว ในกรณีที่ร่างพระราชบัญญัติฉบับใดถูกส่งให้คณะกรรมการพิจารณาในรายละเอียดและรับฟังความคิดเห็นเพิ่มเติม ประชาชนยังสามารถติดตามการทำงานของคณะกรรมการได้ โดยไปที่หน้าเว็บไซต์ของคณะกรรมการ จากนั้นเลือกปุ่ม Track Inquiry ได้ชื่อร่างพระราชบัญญัติฉบับที่สนใจ หลังจากนั้นจะได้รับข้อมูลข่าวสารและข้อมูลต่าง ๆ เกี่ยวกับการพิจารณาร่างพระราชบัญญัติของคณะกรรมการอย่างสม่ำเสมอทางจดหมายอิเล็กทรอนิกส์ ระบบแจ้งเตือนนี้ช่วยอำนวยความสะดวกให้แก่ประชาชนในการติดตามความก้าวหน้าของร่างพระราชบัญญัติที่ตนเองสนใจได้สะดวก

ภาพที่ 7 ตัวอย่างปุ่ม Track Inquiry ของร่างพระราชบัญญัติที่อยู่ระหว่างการพิจารณาของคณะกรรมการสามัญด้านการศึกษา และการจ้างงานของวุฒิสภา [ข้อมูล ณ วันที่ 9 มิถุนายน ค.ศ. 2017 (พ.ศ. 2560)]

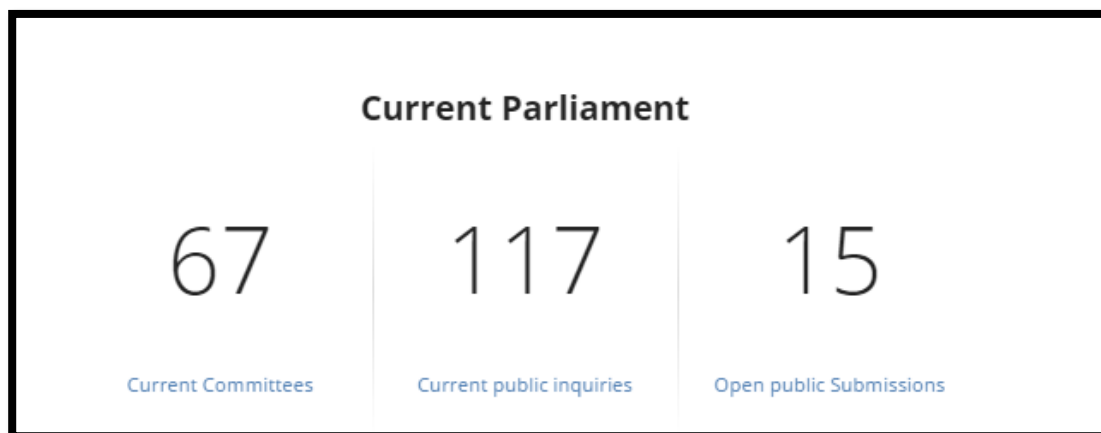
http://www.aph.gov.au/Parliamentary_Business/Committees/Senate/Education_and_Employment

มิติที่สาม การเปิดโอกาสให้ประชาชนสามารถแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับร่างพระราชบัญญัติผ่านช่องทางดิจิทัล และการเปิดเผยความคิดเห็นเหล่านั้นต่อสาธารณชน

นอกเหนือจากการเปิดเผยข้อมูลเกี่ยวกับร่างพระราชบัญญัติอย่างเป็นระบบ ครบถ้วน และชัดเจน รวมทั้งการมีระบบแจ้งเตือนการเปลี่ยนแปลงสถานะของร่างพระราชบัญญัติให้แก่ประชาชนเป็นรายบุคคลดังที่ได้อธิบายไปแล้ว คณะกรรมการของสภาผู้แทนราษฎรและวุฒิสภาของออสเตรเลียทุกคณะยังเปิดโอกาสให้ประชาชนได้แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับร่างพระราชบัญญัติฉบับต่าง ๆ ได้สะดวกผ่านช่องทางดิจิทัล

ประชาชนที่สนใจสามารถตรวจสอบข้อมูลเบื้องต้นได้ว่า ขณะนี้มีคณะกรรมการคณะใดต้องการรับฟังความคิดเห็นเกี่ยวกับร่างพระราชบัญญัติใดได้ที่โดยรัฐสภาของออสเตรเลียได้รวบรวมข้อมูลไว้ที่ http://www.aph.gov.au/Parliamentary_Business/Committees จากนั้นเลือกรายการ Open public submissions ระบบจะประมวลรายชื่อของคณะกรรมการและร่างพระราชบัญญัติที่เปิดรับฟังความคิดเห็นจากประชาชน ข้อมูล ณ วันที่ 9 มิถุนายน ค.ศ. 2017 (พ.ศ. 2560) มีประเด็นที่คณะกรรมการคณะต่าง ๆ เปิดรับฟังความคิดเห็นจากประชาชน 15 ประเด็น แบ่งเป็นประเด็นเกี่ยวกับร่างพระราชบัญญัติ 3 ฉบับ และประเด็นอื่น ๆ อีก 12 ประเด็น

สำหรับช่องทางการส่งความคิดเห็นนั้น ประชาชนอาจส่งผ่านช่องทางดิจิทัลของรัฐสภาออสเตรเลีย หรือส่งเป็นเอกสารแนบทางจดหมายอิเล็กทรอนิกส์ไปยังฝ่ายเลขานุการของคณะกรรมการแต่ละคณะ หรืออาจส่งเอกสารไปทางไปรษณีย์ก็ได้

ภาพที่ 8 ภาพแสดงจำนวนประเด็นที่คณะกรรมการการทุกคณะของรัฐสภาออสเตรเลียเปิดรับฟังความคิดเห็นจากประชาชนและองค์กรต่าง ๆ [(ข้อมูล ณ วันที่ 9 มิถุนายน ค.ศ. 2017 (พ.ศ. 2560))]

http://www.aph.gov.au/Parliamentary_Business/Committees

ความคิดเห็นของประชาชนและองค์กรต่าง ๆ ที่นำเสนออย่างเป็นระบบชัดเจนจะถูกนำขึ้นเผยแพร่บนเว็บไซต์ของคณะกรรมการแต่ละคณะ ประชาชนชาวออสเตรเลียรวมทั้งชาวต่างประเทศที่สนใจสามารถเข้าถึงความคิดเห็นเหล่านี้ได้โดยสะดวก เช่น เมื่อวุฒิสภามีมติให้ส่งร่างพระราชบัญญัติชื่อ Trade and Foreign Investment (Protecting the Public Interest) Bill 2014 ไปให้คณะกรรมการสามัญด้านการต่างประเทศ การป้องกันประเทศ และการค้าของวุฒิสภา (Senate Standing Committees on Foreign Affairs Defence and Trade) เพื่อพิจารณาและรับฟังความคิดเห็นจากประชาชนเพิ่มเติม นั้น มีความคิดเห็นของประชาชนและองค์กรต่าง ๆ ขึ้นเผยแพร่บนเว็บไซต์ของคณะกรรมการคณะนี้จำนวนทั้งสิ้น 142 รายการ¹⁹ ในบรรดาความคิดเห็นทั้ง 142 รายการ มีความคิดเห็นของนักวิชาการหรืออาจารย์ที่สอนในระดับมหาวิทยาลัยหลายรายการ เช่น ความคิดเห็นรายการที่ 86 เป็นของ ดร. คีลา เทียนฮารา (Kyla Tienhaara) จากมหาวิทยาลัยแห่งชาติออสเตรเลีย (Australian National University - ANU) ดร. คีลา เป็นผู้เชี่ยวชาญเกี่ยวกับกลไกการระงับข้อพิพาทระหว่างรัฐกับเอกชน ความคิดเห็นของท่านยาวกว่า 30 หน้า อธิบายรายละเอียดของกลไกการระงับข้อพิพาทระหว่างรัฐกับเอกชนอย่างละเอียดรวมทั้งวิเคราะห์ผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นจากการใช้กลไกนี้ในหลายแง่มุมได้อย่างน่าสนใจ²⁰ ความคิดเห็นอีกรายการหนึ่งที่น่าสนใจอยู่ลำดับที่ 104 เป็นของ ดร. แมททิว

¹⁹ Parliament of Australia, “Submissions”

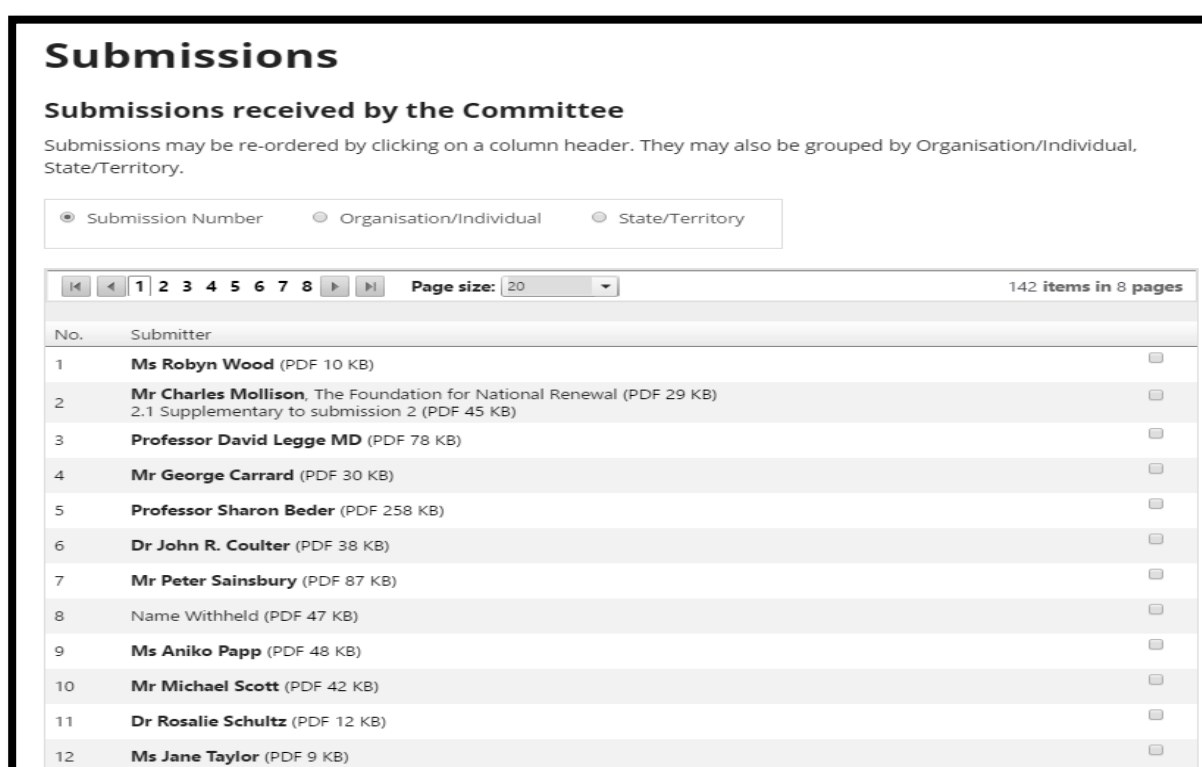
[http://www.aph.gov.au/Parliamentary_Business/Committees/Senate/Foreign_Affairs_Defence_and_Trade/Trade_and_Foreign_Investment_Protecting_the_Public_Interest_Bill_2014/Submissions], 9 มิถุนายน 2560

²⁰ Kyla Tienhaara, “Trade and Foreign Investment (Protecting the Public Interest) Bill 2014 Submission 86”,

[http://www.aph.gov.au/Parliamentary_Business/Committees/Senate/Foreign_Affairs_Defence_and_Trade/Trade_and_Foreign_Investment_Protecting_the_Public_Interest_Bill_2014/Submissions], 9 มิถุนายน 2560

ริมเมอร์ (Matthew Rimmer) ความยาวกว่า 200 หน้า²¹ ดร. แมททิวเป็นผู้เชี่ยวชาญเกี่ยวกับกฎหมายทรัพย์สินทางปัญญา ปัจจุบันเป็นศาสตราจารย์ด้านกฎหมายที่มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีแห่งควีนส์แลนด์ (Queensland University of Technology – QUT)

ระบบที่เปิดโอกาสให้ประชาชนได้แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับร่างพระราชบัญญัติ และการเปิดเผยความคิดเห็นเหล่านั้นผ่านช่องทางดิจิทัลช่วยส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนในกระบวนการนิติบัญญัติของประเทศซึ่งสอดคล้องกับหลักนิติธรรม โดยประชาชนทุกคนและองค์กรทุกแห่งสามารถแสดงความคิดเห็นได้อย่างเต็มที่ผ่านงานเขียน การมีส่วนร่วมด้วยวิธีนี้ช่วยแก้ไขข้อจำกัดด้านเวลาในการอภิปราย ที่มักประสบอยู่เสมอในการจัดประชุมเพื่อรับความคิดเห็นแบบเดิม นอกจากนี้ ยังช่วยสร้างคลังข้อมูลความรู้ขนาดใหญ่เกี่ยวกับกระบวนการนิติบัญญัติและประเด็นทางสังคมต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง ช่วยให้คนรุ่นหลังสามารถย้อนกลับมาศึกษาได้ง่ายในอนาคต

Submissions	
Submissions received by the Committee	
Submissions may be re-ordered by clicking on a column header. They may also be grouped by Organisation/Individual, State/Territory.	
☒ Submission Number ☐ Organisation/Individual ☐ State/Territory	
Page size: 20 142 items in 8 pages	
No.	Submitter
1	Ms Robyn Wood (PDF 10 KB)
2	Mr Charles Mollison, The Foundation for National Renewal (PDF 29 KB) 2.1 Supplementary to submission 2 (PDF 45 KB)
3	Professor David Legge MD (PDF 78 KB)
4	Mr George Carrard (PDF 30 KB)
5	Professor Sharon Beder (PDF 258 KB)
6	Dr John R. Coulter (PDF 38 KB)
7	Mr Peter Sainsbury (PDF 87 KB)
8	Name Withheld (PDF 47 KB)
9	Ms Aniko Papp (PDF 48 KB)
10	Mr Michael Scott (PDF 42 KB)
11	Dr Rosalie Schultz (PDF 12 KB)
12	Ms Jane Taylor (PDF 9 KB)

ภาพที่ 9 แสดงรายการความคิดเห็นของประชาชนที่ถูกเผยแพร่บนเว็บไซต์ของคณะกรรมการ

http://www.aph.gov.au/Parliamentary_Business/Committees/Senate/Foreign_Affairs_Defence_and_Trade/Trade_and_Foreign_Investment_Protecting_the_Public_Interest_Bill_2014/Submissions

²¹ Matthew Rimmer, “Trade and Foreign Investment (Protecting the Public Interest) Bill 2014 Submission 104”,
[http://www.aph.gov.au/Parliamentary_Business/Committees/Senate/Foreign_Affairs_Defence_and_Trade/Trade_and_Foreign_Investment_Protecting_the_Public_Interest_Bill_2014/Submissions], 9 มิถุนายน 2560 และ
Matthew Rimmer, “Trade and Foreign Investment (Protecting the Public Interest) Bill 2014 Submission 104 – Supplementary Mission 104”,
[http://www.aph.gov.au/Parliamentary_Business/Committees/Senate/Foreign_Affairs_Defence_and_Trade/Trade_and_Foreign_Investment_Protecting_the_Public_Interest_Bill_2014/Submissions], 9 มิถุนายน 2560

ข้อเสนอเบื้องต้นสำหรับประเทศไทย

ในประเทศไทย นอกเหนือจากเว็บไซต์ราชกิจจานุเบกษา <http://www.mratchakitcha.soc.go.th/> ที่เป็นแหล่งข้อมูลสำคัญของกฎหมายทุกฉบับในประเทศไทยแล้ว ฝ่ายนิติบัญญัติ คือ สภานิติบัญญัติแห่งชาติ (สนช.) ชุดปัจจุบันได้ริเริ่มพัฒนา “ระบบประมวลผลข้อมูลการพิจารณาร่างพระราชบัญญัติของสภานิติบัญญัติแห่งชาติ” เพื่อรายงานสถานะของร่างพระราชบัญญัติที่สภานิติบัญญัติแห่งชาติพิจารณาผ่านทางเว็บไซต์ในรูปแบบตารางข้อมูลที่แสดงประกอบด้วย ชื่อร่างพระราชบัญญัติ ผู้เสนอ สถานะปัจจุบัน ร่างวาระหนึ่ง ผลการพิจารณาในวาระที่หนึ่ง รายงานกรรมาธิการ ร่างที่เห็นชอบ ข้อเสนอของคณะกรรมาธิการ ผลการดำเนินการตามข้อเสนอแนะ และราชกิจจานุเบกษา โดยแต่ละขั้นตอนจะมีไฟล์ PDF ที่ประชาชนสามารถดาวน์โหลดได้ ระบบนี้เป็นจุดเริ่มต้นที่สำคัญในการอำนวยความสะดวกให้แก่ประชาชนในการติดตามสถานะของร่างพระราชบัญญัติทุกฉบับและสร้างความโปร่งใสในกระบวนการนิติบัญญัติของประเทศไทย ข้อเสนอเบื้องต้น คือ การพัฒนาระบบแจ้งเตือนรายบุคคลเมื่อร่างพระราชบัญญัติเกิดการเปลี่ยนแปลงสถานะเช่นเดียวกับรัฐสภาของออสเตรเลียจะช่วยอำนวยความสะดวกให้แก่ประชาชนได้มากขึ้น โดยประชาชนไม่จำเป็นต้องเข้าเว็บไซต์ของสภานิติบัญญัติแห่งชาติทุกวันเพื่อติดตามความก้าวหน้าของร่างพระราชบัญญัติ

ระบบประมวลผลข้อมูลการพิจารณาร่างพระราชบัญญัติ ของสภานิติบัญญัติแห่งชาติ										
คำค้นร่าง/ผู้เสนอ/สถานะปัจจุบัน: ค้นหา										
ลำดับ ที่	ชื่อร่างพระราชบัญญัติ	ผู้เสนอ	สถานะปัจจุบัน	ร่างวาระ หนึ่ง	ผลการ พิจารณา ในวาระที่ หนึ่ง	รายงาน กรรมาธิการ	ร่างที่ เห็น ชอบ	ข้อสังเกต ของคณะ กรรมาธิการ	ผลการ ดำเนินการ ตาม ข้อ สังเกต	ราชกิจ จานุ เบกษา
1	ประกอบรัฐธรรมนูญด้วยผู้ตรวจการแผ่นดิน พ.ศ.	คณะ กรรมการร่าง รัฐธรรมนูญ	รอการพิจารณา วาระที่ ๑							
2	งบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๑	คณะ รัฐมนตรี	รอการพิจารณา วาระที่ ๑							
3	ประกอบรัฐธรรมนูญด้วยวิธีพิจารณาคดีอาญาของผู้ดำรง ตำแหน่งทางการเมือง พ.ศ.	คณะ กรรมการร่าง รัฐธรรมนูญ	อยู่ในการพิจารณา วาระที่ ๒							
4	ประกอบรัฐธรรมนูญด้วยคณะกรรมการการเลือกตั้ง พ.ศ.	คณะ กรรมการร่าง รัฐธรรมนูญ	อยู่ในการพิจารณา วาระที่ ๒							

ภาพที่ 10 ระบบประมวลผลข้อมูลการพิจารณาร่างพระราชบัญญัติของสภานิติบัญญัติแห่งชาติ

<http://www.senate.go.th/w3c/senate/lawdraft.php>

บทสรุป

รัฐสภาของออสเตรเลียได้นำเทคโนโลยีดิจิทัลมาใช้เพื่อสร้างรัฐสภาอัจฉริยะใน 3 มิติ คือ 1. การประมวลข้อมูลเกี่ยวกับร่างพระราชบัญญัติแต่ละฉบับอย่างครบถ้วนสมบูรณ์และการนำเสนออย่างเป็นระบบผ่านเว็บไซต์ 2. ระบบที่เปิดโอกาสให้ประชาชนติดตามเฉพาะร่างพระราชบัญญัติที่ตนเองสนใจ (Track) ผ่านการแจ้งเตือนรายบุคคลทางจดหมายอิเล็กทรอนิกส์ (E-mail) และ 3. การเปิดโอกาสให้ประชาชนสามารถแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับร่างพระราชบัญญัติผ่านช่องทางดิจิทัล และการเปิดเผยความคิดเห็นเหล่านั้นต่อสาธารณชน

รัฐสภาอัจฉริยะของออสเตรเลียทั้ง 3 มิติล้วนช่วยส่งเสริมหลักนิติธรรมด้านการสร้างความโปร่งใสและการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนในกระบวนการนิติบัญญัติของประเทศ นอกจากนี้เว็บไซต์ของรัฐสภาออสเตรเลียยังเป็นคลังข้อมูลและความรู้ขนาดใหญ่เกี่ยวกับกฎหมายและประเด็นด้านนโยบายสาธารณะที่เกี่ยวข้องอื่น ๆ ที่ประชาชนชาวออสเตรเลียทุกคนรวมทั้งชาวต่างประเทศที่เข้าใจภาษาอังกฤษสามารถเข้าถึงเพื่อศึกษาข้อมูลความรู้เหล่านี้ได้อย่างสะดวกอีกด้วย ข้อเสนอเบื้องต้นสำหรับประเทศไทย คือ การพัฒนาระบบแจ้งเตือนรายบุคคลเมื่อร่างพระราชบัญญัติเกิดการเปลี่ยนแปลงสถานะเช่นเดียวกับรัฐสภาของออสเตรเลียจะช่วยอำนวยความสะดวกให้แก่ประชาชนได้มากขึ้น

คำสำคัญ: หลักนิติธรรม รัฐสภาอัจฉริยะ ออสเตรเลีย กระบวนการนิติบัญญัติ